

АКАТИСТ СВЕТОМ КРАЉУ СТЕФАНУ ДЕЧАНСКОМ.*¹

Кондак 1, глас 8:

Теби, богославни Великомучениче, изврсноме заштитнику, приноси победне и благодарне песме Црква, коју ти избављаш од зала. И ти, имајући слободу пред Богом, ослобађај нас од свих опасности, да ти кличемо: Радуј се,² царе Стефане, Мученика украсе!

Икос 1.

Који је језик у стању описати тебе, славни Великомучениче царе, тебе – рођенога брата и сажитеља светих Ангела, Апостола и Мученика? Какву речитост треба имати, па то достојно урадити? Какве похвале написати, па их без снебивања поднети теби, неисказани чудотворче? Зато збуњени, ми ти овако кличемо: Радуј се, благочестивога корена благочестиви изданче! Радуј се, цвете миомирисни, јер си као палма процветао! Радуј се, пребогати Богом, јер си се као кедар на Ливану умножио! Радуј се, дивна ружо српска, крвљу страдања свог чудесно обојена! Радуј се, прекрасна градино еванђелских врлина, христочежњивом ревношћу савршено обрађена! Радуј се, дијамантска ограда обитељи своје Дечанске! Радуј се, јер си низашта сматрао сва блага овога света! Радуј се, неуморни неимару добрих дела! Радуј се, еванђелски украсе васељене! Радуј се, слаткомирисни крине духовни усред трња грехова наших! Радуј се, поуздана надеждо безнадежних и утехо неутешних! Радуј се, брзи помоћниче наш у сваком добром делу нашем! Радуј се, царе Стефане, Мученика украсе!

Кондак 2.

Виђења светих ти си још за живота имао, богомудри царе, увек размишљајући о блаженству вечнога живота у Небеском царству Христовом. Тога ради обасјаван светлошћу преславних чудеса, ти си се поучавао у заповестима Христа Бога, и кличеш к Њему: Алилуја!

^{1*} Према тексту преузетом са Дечанског сајта <http://www.decani.org/tekstovi.html> (Примедба приређивача)

^{2*} Из поштовања према преподобном Ави Јустину нисмо поправљали ништа у овом тексту осим штамарских грешака; додали смо само зарезе иза „Радуј се“ ради једнообразности текста, јер их у изворном тексту противуречно где-год има а где-год нема. (Примедба приређивача)

Икос 2.

Устремивши духовни разум срца свог к небеским световима, ти си, небочежњиви Мучениче, хитао од пролазног к непролазном, свагда пребивајући у заповестима Господњим и чврсто се уздајући у Господа. Зато и од нас чуј кликтање наше: Радуј се, небеског семена Богом одгајени класу! Радуј се, тврђаво верних! Радуј се, Тросунчаног Божанства гледаоче! Радуј се, безбожних варвара победиоче! Радуј се, јер си презрео све што је пролазно! Радуј се, вечних блага наследниче! Радуј се, цркве своје чаробни украсе! Радуј се, оштри мачу против непријатеља! Радуј се, јеретика прогониоче! Радуј се, Свете Тројице поборниче! Радуј се, тобом се украси Запад! Радуј се, тобом блиста Исток! Радуј се, царе Стефане, Мученика украсе!

Кондак 3.

Укрепивши себе силом Светога Духа, ти си, богознаменити царе и Мучениче, разбио духовне непријатеље; и поучавајући се увек у закону Господњем, непрестано стражиш умом к Њему, кличући свагда: Алилуја!

Икос 3.

Свети царе, изградивши у души својој обиталиште за Бога, зеница срца твога постаде пребивалиште недељивог Божанства, и ти утврди срце своје у Богу. Стога ти овако зборимо: Радуј се, милости даваоче! Радуј се, сиротана утешиоче! Радуј се, добротвору убогих! Радуј се, превасходни лекару болесних! Радуј се, ђавола прогонитељу! Радуј се, противника страшни казнитељу! Радуј се, Светога Духа обиталиште! Радуј се, брзи у невољама избавитељу! Радуј се, светитеља прекрасни украсе! Радуј се, монаха истинска похвало! Радуј се, надо свих који се у тебе надају! Радуј се, царе Стефане, Мученика украсе!

Кондак 4.

Имајући у себи буру помисли, ти си, христочежњиви царе, одлучио живети целомудрено; и сав устремљен ка будућој слави, познао си Траженога, и кличеш Му: Алилуја!

Икос 4.

Свети благовесниче, ти си убедљиво проповедао Христа Господа дошавшег у телу; и идући стопама светог Првомученика Стефана, заволео си душом венац мучеништва. Тога ради ми ти кличемо: Радуј се,

богопријатни посредниче наш пред Богом! Радуј се, јер се мноштво неверника стиди тебе! Радуј се, неосвојива тврђаво нејаких и немоћних! Радуј се, девственика целомудрије! Радуј се, изнемоглих стараца потпоро! Радуј се, богомудри васпитачу младежи! Радуј се, ангелоподобни чувару деце! Радуј се, јер се тобом избављамо од многих зала! Радуј се, избављење наше у напастима и искушењима! Радуј се, непресушни изворе чудотворне силе Божије! Радуј се, бездани поноре милости Божје! Радуј се, брзи помоћниче наш у невољама и тугама! Радуј се, непоколебљива надо и узданице наша! Радуј се, царе Стефане, Мученика украсе!

Кондак 5.

Радосним страдањем својим за Господа Христа, ти као неболетна птица узлете ка небу, Мучениче христочежњиви, и достиже Недостижног, кличући Му с Ангелима: Алилуја!

Икос 5.

Очима душе своје, очишћеним вером и молитвом и постом, ти си, Мучениче славни, видео будућа вечна блага небеска; зато си свега себе принео на жртву Божанском Страдалцу – Господу Христу, Једином Дародавцу свих вечних блага, и заблистао си раскошним чудесима. Стога ти од срца молитвено кличемо: Радуј се, свети изданче земаљски небеске Истине Христове! Радуј се, многоплодна лозо на Богочовечанском Чокоту – Христу! Радуј се, непобедиви војниче Цара Христа! Радуј се, христоносни победитељу иноплеменика! Радуј се, српском роду богодаровани чудотворче! Радуј се, неућутна ластавице Христове Цркве! Радуј се, харфо милозвучна! Радуј се, славују милогласни! Радуј се, пастиру добри, јер си душу своју положио за овце! Радуј се, вечна похвало и неувенљива славо земље српске! Радуј се, знаменита драгоцености светих Дечана! Радуј се, царе Стефане, Мученика украсе!

Кондак 6.

Одајмо хвалу неуморном ревнитељу Божанске Истине и богонадахнутом проповеднику животворне вере Христове, који утврди Православље и одагна јереси, кличући к Богу: Алилуја!

Икос 6.

Богоозарени Христов страдалче, ти ново сунце вере на небу земље Српске, засијао си неугасивом светлошћу светих врлина еванђелских, и озараваш

душе наше животворним озарењем распетог и васкрслог Господа нашег. Стога ми, обасјавани и загревани чудотворном светлошћу светих моштију твојих, кличемо ти захвално: Радуј се, јер нас божанском љубављу храниш и обесмрћујеш! Радуј се, јер нас са земље на небо узводиш! Радуј се, многамирисна реко Истине Христове! Радуј се, јер свемилостиво дарујеш исцељења болнима! Радуј се, непоколебиви стубе Цркве Христове! Радуј се, јер си пребогат светом смиреношћу и кротошћу! Радуј се, јер светим молитвама својим васкрслом Господу Христу оживљујеш душе наше умртвљене гресима! Радуј се, јер нас из отровне таме земаљске узносиш ка Сунцу свих сунаца – Господу Христу! Радуј се, јер нас испуњујеш свемоћном силом свете вере, те се не бојимо оних који убијају тело а душе не могу убити! Радуј се, јер нам тобом страдање за Христа постаде мило и многожељно! Радуј се, царе Стефане, Мученика украсе!

Кондак 7.

Када си се хтео преставити из видљивог света овог, Мучениче христољубиви, теби се по трећи пут јави свети Николај Чудотворац, пошто си угоднио Богу као проповедник и поборник Истине. И ми дивећи се светој ревности твојој за Цркву Христову, од срца кличемо Богу твом и Богу нашем: Алилуја!

Икос 7.

Свети царе, многострадални и богоугодни живот твој и Мученичка смрт твоја, заувек су неућутљива и громовита благовест о Једином Истинитом Богу и Господу свих светова: Исусу Христу Богочовеку, који је у исто време и једини Истинити Човекољубац у свима световима, видљивим и невидљивим. Стога ти ми са благодарношћу и радошћу кличемо: Радуј се, јер си живећи Христом и ради Христа апостолски посведочио да је Христос – Једини Истинити Бог и Господ! Радуј се, јер си мученички радосно умирући за Христа показао да је Он васкрсење наше и бесмртност наша! Радуј се, јер си христоликом свемилостивошћу својом доказао да је Господ Христос постао човек, да би смо ми људи постали милостиви као што је Он милостив! Радуј се, јер си страх од смрти и муку од смрти победио васкрслим Господом Христом! Радуј се, јер си од Јединог Човекољупца научио да човека волиш и у греху његовом: мрзећи грех, волећи грешника! Радуј се, јер си нам оставио свети наук: да све жртвујемо за Христа, а Христа низашта! Радуј се, јер си нас надахнуо, царе, да од срца својих правимо олтаре! Радуј се, јер си нас на сву вечност обогатио непролазним богатствима неба! Радуј се, јер си нам дао и само небо,

подигавши небосличан храм Дечански! Радуј се, јер је сав живот твој на земљи био непрекидно богослужење Једином Истинитом Богу и Господу Исусу Христу! Радуј се, јер си и самом смрћу својом за Христа претворио смрт у победу над смрћу! Радуј се, царе Стефане, Мученика украсе!

Кондак 8.

Видевши да је страсна приврженост земаљском свету погибија за душу, ти богочежњиви царе, сав ум свој устреми к небу. И ум се твој испуни херувимским смиреноумљем, и душа ти се сва запали жељом да и ти са Небеским Силама певаш Богу свих светова: Алилуја!

Икос 8.

Богољубљени царе, сав си се предао чистоти и целомудрију, као Јосиф у Египту, и пролазне ствари овога света ниси сматрао ниушта. Зато те Господ и украси раскошним и неувенљивим венцем мучеништва. И ми сада са вером хитамо, и ево ти од срца кличемо: Радуј се, пребогата ризнице божанских дарова! Радуј се, јер небеско ти претпостави земаљском, и Божанско људском! Радуј се, јер сва блага овога света ти одбаци као плеву и пригрли бисерје небеских ризница! Радуј се, јер си светлошћу Христове вере прогнао свезлог поглавара свеколике греховне таме! Радуј се, јер си муњама Христове Истине разбио безбројне пукове вражје силе! Радуј се, јер си свепобедним оружјем Христове Правде поубијао многобројне духове безбожничке неправде! Радуј се, јер си огњеном силом Христове Љубави одагнао из душа наших многе смрти, рођене од мржње, те прве кћери Сатанине! Радуј се, јер нас ти богомудро учиш како да Христом побеђујемо антихристе! Радуј се, јер нам ти дајеш свете силе, да у мукама и у гоњењима радосно исповедамо Христа Бога, и још радосније умиремо за Њега! Радуј се, јер лишен телеснога вида, ти очима своје свете душе усхићено гледаш неисказане красоте Тросунчаног Бога и Господа! Радуј се, царе Стефане, Мученика украсе!

Кондак 9.

Ангели се с неба удивише трпљењу Твога царског слуге, Господе, који по угледу на Тебе кротко ношаше свој тешки крст, са надом на васкрсење, и придруживши се светим Ангелима он Ти и у мукама клицаше са њима: Алилуја!

Икос 9.

Смерно страдање твоје, свети царе Великомучениче, и христочежњиво
 ђутање твоје у страдању, речитије је од сваке красноречивости
 најдаровитијих говорника. А ми, дивећи се твом смерном и кротком трпљењу у
 страдању, кличемо ти: Радуј се, јер си од детињства смерно ишао путем
 Господњим! Радуј се, јер си кротким страдањем за правду Божију победио
 гордост гордых и безумље безумних! Радуј се, јер си светом мудрошћу својом
 изложио руглу учење јеретика! Радуј се, непресушни изворе исцељења од свих
 духовних и телесних бољки! Радуј се, сажитељу богоносних Апостола и
 христочежњивих Пророка! Радуј се, дико светих Мученика и славо светих
 Исповедника! Радуј се, свети брате и бесмртни сабрата светих Ангела и
 Архангела, Херувима и Серафима! Радуј се, правило монаха и обрашче
 подвижника! Радуј се, свети узоре испосника и нелажна утехо страдалника!
 Радуј се, непобедиви победнице у свима биткама са вражијим силама! Радуј се,
 јер богочежњивим страдањем својим на земљи ти задоби небо! Радуј се, царе
 Стефане, Мученика украсе!

Кондак 10.

За тебе, свети неболетни Мучениче, земља бејаше подножје неба.
 Подвигом вере, љубави и наде; подвигом смирења, кротости и трпљења;
 подвигом освећења, преображења и обожења, ти узиђе на небо. И увршћен
 Господом међу Ангеле и Светитеље, ти заједно са њима певаш Господу и Богу
 нашем: Алилуја!

Икос 10.

Свеблажени царе Великомучениче, ти си тврђава и заштита своје свете
 обитељи Дечанске. Твоје свете мошти су богомдано чудотворно
 лечилиште, које лечи од свих душевних и телесних болести оне који ти са вером,
 молитвом и надом прибегавају. Јер се Творац неба и земље усели у тебе,
 очишћена и освећена светим тајнама и светим врлинама, и тако претвори у
 обиталиште Свете Тројице. Стога ти са молитвеним страхом и трепетом
 кличемо: Радуј се, свето и миомирисно обиталиште Пресвете Тројице! Радуј се,
 небо на земљи, пуно светих Ангела и Архангела који с радошћу служе спасењу
 нашем! Радуј се, самилосни исцелитељу болних, укрепитељу немоћних,
 утешитељу ојађених, прогонитељу демона! Радуј се, јер си од Господа примио
 многе дарове за многе трудове своје! Радуј се, јер крвљу својом, за Христа
 проливеом, ти обагри царску порфиру своју! Радуј се, јер христоликим

подвизима својим ти побуђујеш верне на еванђелска дела! Радуј се, јер кроз свете подвиге своје ти узиће к светлости бесмрћа! Радуј се, јер се светим врлинама својим ти удостоји живети у прекрасним насељима Христовим на небу! Радуј се, јер миомирисним мирисима испуњујеш свет! Радуј се, царе Стефане, Мученика украсе!

Кондак 11.

Сви напори наши нису у стању достојну благодарност узнети теби, Богославни царе Мучениче. Но молимо те: по великом милосрђу свом прими од нас, иако муцаву, благодарност нашу као пријатан дар, јер долази из благодарне душе наше. Предвођени тобом ми кличемо Господу: Алилуја!

Икос 11.

По дару Божјем, свети царе Великомучениче, ти си због христочежњивих подвига својих постао лучезарни светионик духовни, упаљен огњем невештаственим, који све озарава спасоносним богопознањем, и светлошћу Духа Светога вади из понора страсти и греха. Стога ти кличемо: Радуј се, јер си удостојен за Господа Христа пострадали, и зато у Царству Вечне Светлости и Неизразивог Блаженства обитавати! Радуј се, јер светлошћу христовске бесмртности сијаш на небу Српске цркве! Радуј се, јер си животворним Крстом Христовим сатро јединог творца смрти – Сатану, и сав ушао у бесмртност и живот вечни! Радуј се, јер те Господ десницом Својом овенча венцем бесмртности! Радуј се, јер си подизање палих, вид слепих, слух глувих, ход хромих, памет обеспамећених! Радуј се, јер свемоћним молитвама својим ка Господу просвећујеш помрачене грехом, васкрсаваш умртвљене страшћу, исцељујеш оболешћене пороком! Радуј се, стубе огњени који преводиш људе обновљене Христом! Радуј се, царе Стефане, Мученика украсе!

Кондак 12.

Просветивши ум благодаћу Пресветога Духа, моли се ка Господу, свети Великомучениче, да нам подари опроштај грехова, и тиме победу над сваком духовном смрћу. Јер свемилостиви Господ дође на земљу и сатре грех и кроз грех смрт, и кроз смрт ђавола. Зато му од свег срца кличемо: Алилуја!

Икос 12.

Славимо те, свети Христов бесмртниче, и хвалимо те, блажени царе Великомучениче, јер си нада наша у грешном животу нашем. Ревносно

си свом душом ишао стазама свештених и богоносних предака твојих, и украсивши себе божанским врлинама побуђујеш све нас да ти кличемо: Радуј се, свети громобране наш, јер нас штитиш од Сатане који као муња устрељује душе наше! Радуј се, свештеника Христових радовање и монаха молитвено тиховање! Радуј се, Мученика красото и земаљских владара небеска лепото! Радуј се, јер си људе своје упутио пристаништу спасења и милинама обожења! Радуј се, јер си сатро мрачне силе које нас вребају кроз сласти и страсти! Радуј се, јер си потопио духовног фараона, да он нас не би потопио у мртвом мору греха и незнабожја! Радуј се, јер душе наше покајничким сузама нашим умиваш од прљавштине греха и порока! Радуј се, јер си смрћу за Христа обрео бесмртност у Христу и Његовом Небеском Царству! Радуј се, јер си помоћу пролазног достигао непролазно, помоћу временог вечно! Радуј се, јер нас по милости својој озараваш светлошћу Духа Светога који живи у теби кроз свете врлине твоје! Радуј се, царе Стефане, Мученика украсе!

Кондак 13.

О велики пред Христом Богом, свети царе и христочежњиви Мучениче, снисходљиво прими од нас ова молитвена муцања наша, и умоли сладчајшег Господа Христа, Јединог свежалостивог Човекољупца, да нас увек спасава од видљивих и невидљивих непријатеља душа наших, спасења нашег, вечности наше, да бисмо Му вавек радосно клитали: Алилуја! *(три пута)*

И опет: Икос 1: Који је језик... и Кондак 1: Теби, богославни...

МОЛИТВА СВЕТОМ КРАЉУ СТЕФАНУ ДЕЧАНСКОМ:

Свети царе и христољубиви Великомучениче, од раног детињства волео си Господа Христа и страдања за Њега, – научи и нас многогрешне волети Њега и радосно страдати за Њега, јер би нас то обновило, очистило, осветило и за Царство Небеско припремило. Греси наши одбацише нас далеко од Бога нашег, но ти нас богопријатним молитвама својим приведи Богу, што пре приведи, да нам се душе не угуше у гресима и страстима. Свега си себе привео незаменљивом Богу и Господу нашем Исусу Христу живећи Њега ради и страдајући Њега ради, – научи и нас живети Њега ради и страдати Њега ради. Знамо, Истина Његова ослобађа од греха, и од робовања ђаволу кроз робовање греху. Ти нас, самилостиви Светитељу, молитвеним посредовањем својим ка Господу научи и загреј љубити Истину Његову и живети њоме, еда бисмо се ослободили робовања ђаволу кроз наше ситне и крупне грехе. Сваки грех је лажов; обећава мед а даје отров и јед, обећава рај а ствара пакао, обећава сласти

а производи страсти. Кроз сваки грех ми лажемо себе. Зато те молимо, богољубиви царе, научи нас мрзети грех, јер се и у најмањем греху крије ђаво; и одушеви нас свом душом воleti Господа Христа, јер Он једини спасава људе од греха и од ђавола.

Твој живот на земљи, свети царе, био је – молитвено стајање пред Господом и свесрдно служење Господу; научи и нас молитвено стајати пред Господом и свесрдно му служити у све дане живота нашег. Многа искушења нападају на нас; но ти нас, самилосни Праведниче, спасавај од њих, да не погину душе наше – од лењости наше, од лакомислености наше, од сластољубивости наше, од празнословља нашег, од среброљубља нашег, од похотљивости наше, од властољубља нашег, од гордости наше, од гневљивости наше, од човекоугодништва нашег, од неразумног страха нашег, од маловерја нашег, од полуверја нашег, од неверја нашег. Спасавај нас од свега тога, утврђујући нас благодатном помоћу својом: у еванђелској љубави, у еванђелској вери, у еванђелској нади, ревности посту, смирености, кротости, трпљењу, исповедништву, у еванђелској Истини, Правди, Неустрашивости и у сваком добру еванђелском.

О, Богочежњиви царе, ревновао си за Истину Христову мученички, и пострадао за њу великомученички. Запали и нас светом ревношћу, да и ми јуначки страдамо за њу, и кад устреба – мученички радосно пострадамо за њу, те да се и у нама грешнима и недостојнима прослави свесвето и свеспасоносно Име незаменљивог Бога и Господа нашег Исуса Христа – Вечне Светлости наше, Вечног Живота нашег, Вечне Радости наше у оба два света.

Ми многогрешни потомци твоји, свети царе, патимо или од маловерја, или од полуверја, или од кривоверја, или од неверја. Молимо те и преклињемо, док нам савести наше нису сасвим издахнуле, притекни нам у помоћ: молитвама и сузама својим ка Господу спасавај нас маловерне – од маловерја, нас полуверне – од полуверја, нас кривоверне – од кривоверја, нас неверне – од неверја, и утврди нас у светој и свеспасоносној вери твојој православној: да по угледу на тебе и ми њоме и ради ње живимо, њу свим срцем љубимо, у њој херувимски стојимо, њу свим бићем исповедамо, за њу радосно страдамо, жртвујући све за њу, па и саму душу своју.

Знамо, из твога живота и мученичког страдања знамо, богославни Великомучениче и царе, да је највиша вредност, и једина свевредност твога земаљског царства, био Једини Истинити Бог свих светова – Господ Исус Христос, и служба Њему и љубав к Њему. Свима и свему ти си претпостављао

љубав к Њему; зато си и великомученички радосно пострадао исповедајући Божанску Истину Његову, Божанску Правду Његову, Божанску Веру Његову. Научи и нас, христочежњиви Исповедниче: да и ми Господа Христа претпоставимо свима и свему; да и ми Њега љубимо изнад свега; да и ми Њега неустрашиво исповедамо и пред људима и пред Анђелима, и пред ђаволима; да и нас никакво страдање за Њега, никаква смрт за Њега, не уплаши и не одвоји од Њега. О, дај нам свете силе и свете снаге да будемо Његови, само Његови у свима световима, у којима живи људска душа. Јер знамо, јер осећамо, свим срцем и свом душом знамо и осећамо, да је Он: вечна радост наша – Радост изнад свих радости; вечна истина наша – Истина изнад свих истина; вечна правда наша – Правда изнад свих правда; вечна љубав наша – Љубав изнад свих љубави; вечни живот наш – Живот изнад свих живота; вечно блаженство наше – Блаженство изнад свих блаженстава. За њега живети, за њега по хиљаду пута на дан умирати, – о! дај нам те радости, тог усхићења, тог умилења, христољубљени царе и христочежњиви Великомучениче! Њега моли, Њега умоли да се и у нама твојим многогрешним потомцима, врши Његова света Божанска воља, сада и увек и у векове векова. **Амин!**^{*3}

^{3*} У „Молитвенику – канонику“ који је превео и приредио преподобни ава Јустин (Поповић), издање: Манастир Ђелије, Ваљево 1991. год., стр. 180, стоји следећа фуснота уз Молитву Св. вел. муч. (краљу) Стефану Дечанском: „Преводећи и прерађујући из Србљака Акатист Св. краљу, ову Молитву на крају сачинио – многогрешни архимандрит Јустин (13/26. октобра 1960. год.). (Примедба приређивача)“